

Huisstofmijt verdwijnt pas bij 60 graden. Milieuvriendelijk wassen lijkt niet altijd goed voor de gezondheid. | foto GPD/Rob Voss

Het rook naar hond in de was

We wassen steeds milieuvriendelijker, op lagere temperatuur en met minder water. Maar de was blijft vies. Vetluis, schimmels, bacteriën en virussen gaan er bij 30 graden niet uit. „Het milieu is belangrijker geworden dan gezondheid.”

door Sandra Donker

DE WAS IS NOG VIES

DEN HAAG – Ze dacht dat ze goed bezig was, zegt Titia ten Hove beteuterd. Een ultrazuinige wasmachine gekocht met AA-keurmerk, altijd wassen op lage temperatuur en de trommel lekker vol stoppen. Keurig zoals de milieuaanwijzingen het voorschrijven. Maar na een paar maanden rook de schone was 'alsof ik mijn bejaarde hond in de machine had gestopt', zegt ze. Een muffe geur kwam uit de trommel, de rubberen randen zagen grijs van de drab en het wasgoed zat vol bruine spikkels. „De oorzaak was vetluis, hoorde ik van de monteur. Dat is een bacterie die in wasmiddel gedijt. Het is te verhelpen door af en toe een kookwas te draaien met soda of azijn. Het kostte mij tachtig euro en een hoop ergenis voor ik daarachter was. Ik ben heus bezorgd over het milieu, maar voorlopig zet ik de machine gewoon weer op 60 graden.”

Bij de brancheorganisatie van fabrikanten en importeurs van huishoudelijke apparaten Vlehan komen veel klachten binnen over vetluis. „Om energie te besparen, draaien consumenten de verwarmingsknop van hun wasmachine terug”, zegt directeur Jeroen de Roos. „Maar de machine kan daardoor kapot gaan.” Bovendien kan vetluis een voe-

dingsbodem zijn voor allerlei micro-organismen, vermoedt Carja Butijn van de Wageningen Universiteit. „Het feit dat was gaat stinken, is daar al een indicatie voor”, zegt de universitaire docent consumententechnologie.

Huisstofmijt

Ook andere bacteriën, virussen en huisstofmijt kunnen bij wassen op lage temperaturen achterblijven in het textiel. „Dat was er schoon uit kan zien als je bij 15 graden wast, zoals Ariël propageert, geloof ik heus wel”, zegt Annelies van Bronswijk, hoogleraar gezondheidstechniek van de Technische Universiteit in Eindhoven. „Maar als je de spullen wilt ontdoen van schadelijke beestjes, moet je andere eisen stellen. Huisstofmijt verdwijnt pas bij 60 graden – tenzij je bijvoorbeeld benzylbenzoaat toevoegt. Voor wormeieren, die in ondergoed kunnen zitten, geldt hetzelfde. Bacteriën, virussen, of schimmeltjes in je sokken

zijn goed in staat om in textiel te kruipen en daar te blijven zitten.” De beestjes kunnen zelfs verspreid worden door de hele was, blijkt uit onderzoek.

Hygiëne staat op dit moment niet zo in de belangstelling, zegt ze. „Het milieu is belangrijker geworden dan gezondheid. Het is niet 'in' om de boodschap te verkondigen dat heet wassen beter is. Ik ben al een keer bekogeld door wasmiddelproducenten toen ik zei dat je was onder de 60 graden niet schoon krijgt. Fabrikanten vinden het prima dat er nu zo op het milieu gehamerd wordt. Dan kunnen zij weer dure nieuwe machines en wasmiddelen aan de man te brengen.”

Inge van Kessel van onderzoeksbureau Sohite beaamt dat voor echt vuile was heet water nodig is. Maar ook de nieuwste generaties wasmachines kunnen negatieve invloed hebben op de hygiëne. „Machines gebruiken nu veel minder water dan vroeger”, legt Van Kessel uit.

Oplossingen

Wasmachinefabrikanten werken aan oplossingen om de was bij lage temperaturen niet alleen schoon, te krijgen maar ook vrij van micro-organismen. Inedit is bezig met een stoomprogramma waarbij de was na afloop heet gestoomd wordt. Samsung en Daewoo maken gebruik van een technologie waarbij een kleine hoeveelheid zilverionen in de trommel wordt opgelost. Deze nanosilvertechnologie is effectief in het doden van bacteriën en andere micro-organismen.

Er wordt dus ook minder vuil afgevoerd. „Ik ben ervan overtuigd dat je was daar niet schoner van wordt. Voor mijn gevoel zijn de grenzen van zuinig en milieuvriendelijk wassen wel bereikt.” Of consumenten daadwerkelijk ziek worden van alle ongenode gasten in de trommel, of vaker allergische reacties hebben, is echter niet onderzocht. „Bij gezonde personen kan het geen kwaad”, zegt Carja Butijn. „Maar ik vermoed dat het voor kwetsbare mensen, ouderen, kleine kinderen, echt dubieus kan zijn om op 15 graden te wassen. Wassen bij veertig graden is vermoedelijk al de grens.” Volgens allergoloog Dubois van de universiteit in Groningen is het „zeker de moeite waard” om uit te zoeken wat de effecten zijn van steeds kouder te wassen.

De wasmachine van hoogleraar Van Bronswijk staat, milieuvriendelijk ten spijt, op 60 graden. Vanwege een huisstofmijallergie doet ze het zelden voor minder. En de kleren die daar niet tegen kunnen, gaan subiet nog een tijdje in de vriezer.

Tips voor schone was

Tips van deskundigen voor een frisse én hygiënisch schone was.

- Was minstens eens in de twee of drie maanden op 95 graden om vetluis te voorkomen. Om de machine extra schoon te krijgen leeg wassen en azijn of soda toevoegen.
- Gebruik niet te veel wasmiddel en hou je aan de aanwijzingen op de verpakking.
- Was in geval van ziekte, verminderde weerstand en allergie (voor bijvoorbeeld huisstofmijt) op minimaal 60 graden. Dit geldt ook als er baby's in huis zijn.
- Gezonde mensen doen er verstandig aan ondergoed, sokken, zakdoeken en beddengoed af en toe op 60 graden te wassen.
- Bij milieuvriendelijk wassen op lage temperaturen (30 of 15 graden) is het raadzaam een extra spoelbeurt te gebruiken.
- Bij wasmachines met een speciaal energiezuinig programma kan vuile was op een lagere wastemperatuur gewassen worden, omdat die programma's een langere wasduur hebben.
- Om was alleen even op te frissen, is 15 of 30 graden voldoende.
- Strijken van textiel als theedoeken, zakdoeken, handdoeken, beddengoed, of een wasdroger gebruiken is een goede manier om micro-organismen te doden.